

๒.๔ ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการยกเลิกเหรียญกษาปณ์ชนิดและราคาใด (การถอนคืน) โดยให้นำมาแลกเปลี่ยนกับธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อื่นได้ (มาตรา ๑๓ ทวิ)

๒.๕ กรณีธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจจัดทำและนำออกใช้ซึ่งธนบัตรของรัฐบาลได้ โดยธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ในกรณีธนบัตรชำรุดจะไม่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ซึ่งธนบัตรที่มีลักษณะต่อไปนี้อยู่ว่าเป็นธนบัตรชำรุด (มาตรา ๑๘)

(๑) ธนบัตรครึ่งฉบับ คือครึ่งหนึ่งของธนบัตรซึ่งถูกแบ่งเป็นสองส่วนในแนวตั้ง
(๒) ธนบัตรต่อท่อนผิด คือธนบัตรที่มีส่วนของธนบัตรฉบับอื่นมาต่อเข้าเป็นฉบับเดียวกัน

(๓) ธนบัตรขาดหรือลบเลือน คือธนบัตรซึ่งส่วนหนึ่งขาดหายหรือมีเหตุที่ทำให้อ่านข้อความหรือตัวเลขไม่ได้ความ

ธนบัตรที่ชำรุดสามารถแลกเปลี่ยนเป็นธนบัตรได้กับธนาคารแห่งประเทศไทย หากผู้ใดประสงค์จะขอแลกธนบัตรชำรุดให้ทำคำร้องเป็นหนังสือตามแบบยื่นต่อธนาคารแห่งประเทศไทยหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยมอบหมายโดยแนบธนบัตรชำรุดไปกับคำร้องด้วย โดยธนบัตรครึ่งฉบับจะรับแลกในอัตราครึ่งราคาของราคาเต็มของธนบัตรนั้น ธนบัตรต่อท่อนผิดถ้าไม่เกินสองท่อนรับแลกเต็มราคาของธนบัตรนั้น ธนบัตรขาดวินถ้าเหลืออยู่มากกว่าครึ่งฉบับรับแลกเปลี่ยนเต็มราคาของธนบัตรนั้น และถ้าธนบัตรลบเลือนจะรับแลกเปลี่ยนเฉพาะกรณีที่มีการลบเลือนนั้นไม่ถึงกับทำให้ไม่รู้ได้ว่าเป็นธนบัตรแท้จริงโดยให้รับแลกเปลี่ยนเต็มราคาของธนบัตรนั้น

ในกรณีที่มีการประกาศยกเลิกการใช้ธนบัตรชนิด และราคาใด (การถอนคืน) ธนบัตรที่ประกาศถอนคืนก็จะเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายเช่นกัน แต่สามารถขอแลกเปลี่ยนกับธนบัตรอื่นได้ภายในสองปีนับแต่วันที่ธนบัตรถอนคืนตกเป็นเงินที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกฎหมาย (มาตรา ๒๑)

๒.๖ ทุนสำรองเงินตรา เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตรา และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ต้องรักษาทุนสำรองเงินตราไว้ (มาตรา ๒๖)

ทุนสำรองเงินตราประกอบไปด้วยทรัพย์สินดังต่อไปนี้

(๑) ทองคำ
(๒) เงินตราต่างประเทศที่อยู่ในรูปเงินฝากในธนาคารนอกราชอาณาจักรหรือในสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

(๓) หลักทรัพย์ต่างประเทศที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศ
(๔) ทองคำ สินทรัพย์ต่างประเทศ และสิทธิพิเศษถอนเงินที่นำส่งสมทบกองทุนการเงิน

(๕) ใบสำคัญสิทธิซื้อส่วนสำรอง
(๖) ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน
(๗) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศหรือเป็นบาท
(๘) ตัวเงินในประเทศที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพึงซื้อหรือรับช่วงซื้อลดได้ แต่ต้องมีค่ารวมกันไม่เกินร้อยละสิบของจำนวนธนบัตรออกใช้ (มาตรา ๓๐)

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ในการตีราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราทุก ๆ ปี ไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันขึ้นปีใหม่ และในกรณีที่สินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรามีค่าเพิ่มขึ้นจะโอนส่วนที่เพิ่มขึ้นนั้นเข้าบัญชีสำรองพิเศษ รวมทั้งสินทรัพย์ที่ได้รับบริจาคเพื่อกิจการของฝ่ายออกบัตรธนาคารด้วย และสามารถโอนสินทรัพย์ในบัญชีสำรองพิเศษเพื่อนำออกใช้ธนบัตรได้

๒.๗ กำหนดโทษทางอาญาสำหรับบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด (มาตรา ๓๕) และกำหนดโทษปรับทางวินัยสำหรับธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด (มาตรา ๓๖)

๓. บทบัญญัติที่คุ้มครองประชาชน

ไม่มี
